

Профсоюзмудин көдлмшин кемдjä өөдлүүлхмн

Советск Союзин Коммунистическ партин Центральн Комитетин 1957 джилин декабрь сард болсн Пленумин «СССР-н профессиональн союзмудин көдлмшин тускар» гаргъсн шиидвр мана орнунутт профсоюзин джисанä шин девснъ эклсн. КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумин шиидвр профсоюзин организациг шунмгъагъар көдлхдн, теднä көдлмшиг ясрулхд нөд болв. Профсоюзмуд эврәннъ үүлдврән улм седвартäгъар кедг, производствин, күч-көлснä, көдлмшчрин болн үүлд шергдг улсин бääх-бääдл ясрулгъна төрмүдиг шундж күцäдг болв.

Оли-äмтнä эдл-аху цаарандн үүллгънä тölä ноолданд оли-äмтс агслгън профсоюзмудин голлгч төрнъ болджана гиснäс иштäгъär предпрятъсин, учрежденъсин профсоюзмудин көдлмшч болн бääри газрин комитетс сүл цагт производствени төрмүдиг эврәннъ заседаньст, көдлмшчрин хургудт, производствени совещанъст тäвдж күүндвр кецхәнä, көдлмшчрин бääх бääдл ясрулхиг, күч-көлснä производительность өөдлүүлхиг ардн ордж некхәнä.

Каспийск, Западн, Яшалтинск,

Приютненск, Юстинск болн нань чигн райодин предпрятъсар, тосхлтсар, совхозмудар производствени данъгин үүлддг совещанъс бүүрдäгдв, тедн эврәннъ заседанъстан болн көдлмшчрин хургудтан производствени төрмүд тäвдж күүндвр кецхäдг, предпрятъсин көдлмш ясрулхд сән үлмägъән күргнä.

Приютненск района 107-ч совхозин көдлмшчр болн үүлд цергдг улс эдл-ахун халхсар производствени зура күцäлгъär өөдän даалгъврмуд авцхадж, республикн цуг күч-көлсчриг КПСС-н XXI хуртг нерäдсн социалистическ дөрлдänd дуудцхав.

Сарпинск, Юстинск, Приозерн райодин совхозмуд эврәннъ производствени совещанъстан мал үвлзүүлгънä, профсоюзмудин культурн сургъмджин болн күч-көлснä диг-дарана туск төрмүд тäвдж күүндцхәнä.

Прикаспийск загъсна комбинатин көдлмшчр сäänär көдлцхäдг учрар комбинатин производствени зура сар болгън давулдж күцäгднä.

Күч-көлс хäläдг харлгъар болн көдлмшчрин джалв диглгъär профсоюзмуд шунлттагъар көдлцхäдг болв. Күч-көлсчрин куль-

турн-бытовой неквр ханъгъахин болн теднд сургъмдж өглгъär профсоюзмуд килмджән икар өгцхäдг болв.

1958 джилд мана республикн көдлмшчрт болн үүлд цергдг улст курортд, эмнällгнд оч эмнүүлхд 468 путевк, амрлгъна гермүдт оч амрхд 813 путевк өггдв. Культурн болн гегән-терлин көдлмшт профсоюзмуд шунмгъагъар орлцдг болв. Западн, Юстинск, Сарпинск райодт болн Элст балгъснд профсоюзн организацин бүүрдäсн самодеятельностин кружовс му бишär көдлжäцхәнä. Тер кружовст хувцс, инструментс хулддж автха гидж облсовпроф мөнъг гаргъдг өгв.

Деер келдснäс иштäгъär мана Хальмг республикт профессиональн союзмудин көдлмш делгү ясрв гидж келдг болшго. Профсоюзмудин көдлмшт дуту-дундс ода чигн ик. Болв, КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумин шиидвр профсоюзин көдлмшиг зөвär икар ясрулв. Профсоюзин көдлмш ясрулгънд партиин организацин гардвр болн дөнъ берк ик чинртä.

Эврәннъ көдлмшän ясруллгън, бийсөдän даалгъгдсн кергән күцäлгънд партиин организацин гардлгънд профсоюзмудин комитетсин

седвæриг икдүүлгън профсоюзмудин эрки ик чинртä төрнъ болджана.

1959-1965 джилмүдт СССР-н оли-äмтнä эдл-ахун делгрлтин контрольн тоогъин болн эрдм-сургуль оньгдаруллгъна политическ ик чинриг тоолад КПСС-н ЦК-н ноябрьск Пленумин шиидврмүд оли-äмтн д у н д т ä в д ж күүндвр келгънд профсоюзмуд шунмгъагъар орицдж йовна.

КПСС-н XXI хуртг нерäддж келдж йовх социалистическ дөрлдän цаарандан делгрхиг профсоюзн организаци теткх зөвтä, мана республикн хө бскачир түрүн нүүрт йовгч—«Черноземельский» совхозин ах хөбч Алексей Суховеевин Элст балгъсна Сталинä пертä колхозин ах хөбч Антон Михайленкон, «Приозерный» совхозин ах хөбч Кожан Халгъин, «Евотаевский» совхозин ах хөбч Антим Утигеновин болн нань чигн малчрин сән эклсиг дөнънцхäh зөвтä. Мана республикн нүр йовгч кесг оли көдлчнр, КПСС-н XXI хуртг нерäдсн социалистическ дөрлдänd орлцдж, коммунистическ күч-көлснä бригадс, фермс бүүрдäдж йовцхана.

«Ямаран болв чигн төр, тер кедү ик болн джанъгърта болв чигн, манд к ү ц ä ä д юмн биш» гидж үр Н. С. Хрущев-

вин келсиг күцäдг «Калмыкстрой» трестин тосхлтин үр Тагитовин бригад коммунистическ күч-көлснä бригадин нер зүүв, түрүн йовгч кесг оли күч-көлсчир КПСС-н XXI хуртг нерäдсн цуг оли-äмтнä социалистическ дөрлдänd коммунистическ күч-көлснä бригадсин, цехмүдин, фермсин болн отармудин нер зүүхин тölä ноолддж йовцхана.

Сүл цагт колхозмудин механизатормудиг болн специалистриг негдүүлгч профсоюзн багмуд болн цехмүдин комитетс бүүрдäддж йовна. Эн шин бүүрдäдджäх профсоюзн организацин көдлмш ясрулхин эркт колхозмудин болн ясврин-техническ станцла эклц партиин организацин халхас сән дөнъ керттä.

1959 джилин апрелин нег шинäс авн 1960 джилин апрелин нег шин күртл мана Хальмг республикт профсоюзн членск билет сольгдхмн. Эн көдлмш политическ ик чинртä көдлмш. Тер тöläd оли-äмтн дунд бүүрдäмджин болн цäлгъврин көдлмш чанъгъалгън, көдлжäh улсиг цугтнъ профсоюзин членд орулдж авх төр мана республикн профорганизацин эрки төрмүдин негнъ болджана.

Н. ПАНДИНОВА.

Хальмг АССР-н Совпрофин сeглäтр.